

Aheron tačno u podne

tadeuš ružević

A

Radujući se dobrom zdravlju
posetio sam obale Aherona

išao sam valjda pola sata
u pravcu železničke stanice
prošao pekaru
poštu
pored kioska s pivom
stajali su muškarci
u prljavim košuljama

oticali su prošlogodišnji snegovi
novine su bile bele
lišene slova i naslova

da li gospodin voli ulično pevanje
— oslovio me naglo
neki neznanac —
ja veoma volim kada neko peva
uz vergl
u hladnu i važnu večer
jesenju

Vergl?
jesenje veče?
to je bio neki student
Lahman Pšonjak možda Raskoljnikov
Dejka Vladek Karbovič
odmah je tu i bioskop Bajka
i pogrebni zavod
idem već dvadeset godina
tim ulicama
mlečna okna prava slova
venci karavani
kovčega kovčežica
kovčežica?
to je valjda šala
nekakvog optimiste

iduci uzduž tih zidova
navršio sam
četrdeset petu godinu života

srce moje bilo je normalno
izbijao je dvanaesti sat
kada sam stajao
na obali kanala

u strunama kiše
na crnom blatu
širila su krila
kupasari i pogrebni

u vodi masnoj crnoj
plesale su nimfe
igrali jednoroz
talasali beli kitovi
disali ružičasti sunderi pluća
moglo se videti srce
želudac i maternica
u restoranu treće kategorije
bubuljičavi klinac
grizao je nokte
gnječio je po prozoru muvu
škripanje

nađ mrtvom
zagojenom vodom
prilazile su stolu gospodskom
devojke
sa zelenim vencima

pred »odlazak u Ameriku«
Svidrigajlov
je pio mlaki preslatki čaj
jeo hladnu teletinu
gledao ispod oka
na nevina stvorenja
i
skromni osmeh
rastezao je polako
njegove ružičaste
male usne

288 polja

s onog sveta
dostizao me miris
krvavice s kupusom
škembića pasulj čorbe
leteli su
prošlogodišnji snegovi

B
tekao sam
ispred mene bistro
s otvorenim ustima
okrenuo sam
preneražen prizorom
koji me je čekao
rastao

sa zatvorenim ustima
vraćao sam se izvoru
voda je bila čista živa
tekao sam stiskajući se
kao grlo koritom
u sebi
to sam ja bio izvor
hteo sam
da isteknem iz sebe
vratiti se dalje dublje
davno

reka je bila
providna
plitka plića
mala nestala

C

Nije bilo nas bila je šuma
neće biti nas biće samo šuma
išlo se autobusima
potom konjima
u sepetima
poljskim putevima prosecima
šuma je bila šuma
Bog bog
Davo davno
jabuka jabuka
livada livada

gora gora
dolina dolina
istina istina
drvo drvo
lagarija lagarija
konj konj
noć noć
roditelji roditelji
reka reka
tišina tišina
smrt smrt
život život
ispod lima su palile
sišarke i suvarci
u zoru su skupljali gljive
jestive gljive
na limu se pekle
lepinje od krompira

Jadka je pravila knedlice
od raži
»rode« u mleku
voda u Varti je bila čista
živa
mlin je tutnjao pod belim
mesecom stari Marčak
zabijao je kost
u nepokretne crne
hrbate riba

spavalo se u ambaru na senu
ili na slamaricama
dobro napunjenim slamom
noću smo pričali
doživljaje Džeka Teksasa i Hari Pila
Toma Miksa Pata i Patašona
Arsena Lupena

Otac je »upadao«
prvi
pod panama šešinom sa štapom
obrijan mirisan
dovozio je novine
Muhen Ikaca Express
Vodič Katolički
bombone s mentom

i vafle
srebrnastu cinofoliju
skupljali smo brižljivo
za otkup Crnceta
iz paganskog zarobljeništva

nije bilo nas samo šuma

niko tu nije čuo
za Hitlera

stric Anton je spominjao
rusko-japanski rat
u komodama i sanducima
ležale su zaboravljene rublje
dugmiča smo igrali
za kopejke
s dvoglavim orlom
zemljom je vladao Dedica
okružavala ga plaštom svoje brige
Kraljevska Kruna Poljska
selo se gušilo
pod bezmernim rukama
davilo se gnevom

U Čenstohovi je osuđen
bezbožni komunizam
i ateizam
nismo videli nikad
komunistu
deca su plašena
Ciganima i Židovima
Otac je pričao
o Macohu i njegovoj ljubavnici
koja je svirala na violinama
i imala kosu do zemlje
disk je bacala Konopacka
Kusočinjski se nadmeta:
sa Nurmijem

onda smo čuli
prezime
Hitler
umro je Dedica
legionari generala Franka
su se borili pod zastavama
Hristusa kralja
posle je počelo
posle je napadno raslo
u eteru
na ekranima
u naslovima novinskim
u mislima
u očima
detinjstvo
zagnjurilo se

D

tekao sam dugo
sa zatvorenim ustima

okrenuo sam se

Niko nije čekao
u izvoru i kod ušća
niko
na obe obale

idem u dubinu
vrtložim
tečem pod površinom
tu više toplote i života
iskače
imam jezik razderan

ta udica to nije šala
to nije igračka
iskovana od reči
probam da se zadržim
želim da ispljunem mamac
mogu to da učinim
zajedno s utrobom

tada ću shvatiti
još jednom
da moj zadatak
je sloga

dobijam natrag slobodu
lakoću
vlas
konop se produžava
u beskonačnost otičem
zajedno s svojim vremenom

S poljskog: Đorđe Sudarski Red